METODE ȘI TEHNICI DE EVALUARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Profesor înv. primar :*Suceava Dana-Maria*
Școala Gimnazială Ibănești
Jud.Mureș

Pentru noi, profesorii, evaluarea este o parte importantă a procesului de învăţământ alături de predare şi învăţare. Ea are ca scop identificarea și măsurarea obiectivelor atinse și reglarea și eficientizarea procesului instructiv-educativ. Evaluarea determină în ce măsură se ating prin rezultatele concrete obiectivele propuse inițial. Aceste obiective sunt formulate în programele școlare. Consider că evaluarea este la fel de importantă ca predarea şi învăţarea şi trebuie planificată cu multă grijă.

Toţi folosim toate cele trei forme de evaluare: *evaluarea iniţială (predictivă), evaluare continuă (formativă) şi evaluare sumativă (cumulativă)*.

Evaluarea iniţială se aplică la începutul unui semestru, an şcolar, ciclu de învăţământ. Ea are atât o funcţie diagnostică, cât şi prognostică.

Evaluarea sumativă se realizează la sfârşitul unui semestru, an, ciclu de învăţământ sau chiar şi la sfârşitul unui capitol. Ea are funcţie de ierarhizare şi de certificare (recunoașterea unor cunoștințe în urma examenelor de bacalaureat, evaluare națională).

Evaluarea formativă se poate face în orice moment al lecţiei şi are o funcţie de reglare. Ca profesor de limba engleză, evaluarea iniţială este foarte importantă pentru mine, deoarece prin intermediul acesteia aflu la ce nivel sunt elevii şi unde există anumite probleme. De asemenea, evaluarea iniţială se mai poate folosi pentru repartizarea copiilor pe grupe sau pe nivele de studiu, ceea ce se practică în unele cazuri la limbile străine. De asemenea, evaluarea formativă e la fel de importantă, deoarece mă ajută să îmi dau seama la fiecare oră dacă informaţia predată a fost înţeleasă. Prin intermediul evaluărilor sumative, care se pot manifesta prin teze, teste de progres la sfârşitul unor unităţi sau module, examene de bacalaureat etc., sunt cele care atestă nivelul la care a ajuns clasa şi care ajută la consolidarea finală a informaţiei predate.

Metodele de evaluare sunt modalităţi prin care elevilor li se oferă posibilitatea de a-și dovedi nivelul de pregătire. Există trei tipuri principale de evaluare: *probe orale, probe practice şi probe scrise*. Ele se mai numesc şi metode tradiţionale de evaluare.

Metoda de **evaluare orală** este una dintre cele mai răspândite. Principalul avantaj al acestei metode îl constituie posibilitatea dialogului profesor-elev, care presupune o discuție liberă. În cazul unor erori, elevul se poate corecta imediat sau în cazul unei neclarități profesorul poate cere elevului informații suplimentare sau o motivare a răspunsului. Ea se poate realiza printr-un *interviu, conversaţie, redarea unui conţinut* etc. Folosesc această metodă aproape la fiecare oră, aceasta ajutându-mă să fac o diagnoză a înţelegerii lecţiei precedente, să recapitulez cunoştinţele anterior predate şi este, de asemenea, şi o parte importantă pentru formarea competenţei de exprimare orală la limba engleză. La ora mea, evaluarea orală are loc printr-o serie de întrebări legate de tema lecţiei sau diferite exerciţii de vorbire precum descrierea unei imagini, descrierea unor experienţe personale ale elevilor etc. Încerc pe cât posibil când îmi permite tema lecţiei să folosesc ipostaze din viaţa reală a elevilor, folosind un limbaj care să le fie pe viitor de folos.

Metoda de **evaluare scrisă** include diferite forme: *extemporal, teză, test, chestionar, eseu, referat, temă executată acasă, portofoliu, proiect* etc. Un avantaj este posibilitatea de a testa un număr mare de elevi simultan. Este o metodă mai obiectivă decât cea orală. Metoda de evaluare scrisă cea

mai tradiţională şi, totodată, cea mai des întrebuinţată de mine este testul. Folosesc testul la sfârşitul fiecărei unităţi sau a unui modul, iar itemii sunt de cele mai multe ori diversificaţi, având atât itemi obiectivi, cât şi subiectivi. La limba engleză, avem pentru competenţele de înţelegere a textul citit şi a celui audiat itemi cu alegere multiplă, cu alegere dual sau itemi de completare. În schimb, pentru competenţele de producere a mesajelor scrise avem itemi subiectivi. Testele mă ajută să depistez eventualele probleme de scriere, de vocabular sau de gramatică pe care elevii nu le-au aprofundat. Sunt, de asemenea, rapid de corectat şi de conceput, ceea ce e un avantaj mare pentru mine. Eseul este o metodă preluată din literatură și cuprinde două tipuri: eseu liber și eseul structurat. Eseul liber dă ocazia elevului de a-și exprima liber opinia în legătură cu o temă dată, fără a ține cont de o anumită structură sau schemă. În schimb, în ceea ce privește eseul structurat, elevul trebuie să se supună unei anumite structuri, care le va fi folositoare pentru a-și organiza mai bine conținutul. Alături de referat, eseul poate evalua doar un anumit aspect din cunoștințele elevului, pentru o viziune de ansamblu a nivelului de pregătire al elevilor este necesară aplicarea și altor metode. La limba engleză, avem două tipuri de eseuri pe care le folosim în predare şi evaluare: eseul de opinie (opinion essay) şi eseul pro şi contra (for and against essay). Acestea sunt eseuri structurate, ambele având un anumit număr de paragrafe. De exemplu, la eseul de opinie elevii încep cu introducerea, după care 2 paragrafe trebuie să includă părerea lor despre subiect, un alt paragraf despre un punct de vedere opus celui prezentat în eseu, iar la final încheierea.

Evaluarea cu ajutorul calculatorului le oferă, atât profesorilor cât şi elevilor, o mare diversitate de modalităţi. Tehnologia stimulează interesului elevilor și astfel se folosește un mod interactiv de testare a cunoștințelor. Această metodă economiseşte timpul şi implică o evaluare obiectivă. Totodată, e necesară folosirea unor resurse de care nu orice școală dispune. În cadrul limbii engleze, acestă formă de evaluare se foloseşte la exemenele Cambridge în cadrul cărora elevii pot da acest examen prin intermediul calculatorului, obţinând astfel un certificat care atestă nivelul lor de cunoştinţe.

Metodele complementare de evaluare sunt *proiectul, portofoliul, observarea, investigaţia, autoevaluarea, fişa de evaluare, chestionarul*.

Proiectul este o metodă mai amplă. Acesta presupune formularea temei de către profesor şi explicarea sarcinilor, precum și perioada de realizare. Urmează o perioadă în care elevii se documentează, colectează date și aplică tehnicile de lucru sugerate de profesor. După finalizează produsului, are loc o prezentare a proiectului. Această metodă stimulează creativitatea şi elevii pot face dovada capacităţii de a investiga un subiect dat, de a formula o concluzie, folosind metode şi instrumente diferite, precum și cunoştinţe din diverse domenii. Proiectul este o metodă care are un succes în rândul elevilor. De exemplu, anul acesta am folosit această metodă la clasa a IX-a şi i-am pus pe elevi să facă un proiecte despre tradiţii si obiceiuri de Halloween.

Portofoliul poate conţine temele pentru acasă ale elevilor, notiţele din clasă, compuneri, fişe de lucru, răspunsuri la chestionare. Acestea trebuie să fie făcute de către elev, de unul singur în afara școlii sau sub îndrumarea profesorului sau a părinților. Poate fi un instrument de evaluare, cât și un instrument de autoevaluare pentru a cuantifica progresul făcut și o dovadă a aceea ce a învățat. Avantajele acestei metode sunt stimularea creativității și a implicării elevului în procesul de evaluare, dezvoltarea simțului critic și a motivației. Pentru a diversifica notarea, portofoliul este o altă medodă folosită de mine. La limba engleză, am cerut eleviilor să alcătuiască portofolii care să includă toate compunerile şi alte texte scrise de-a lungul unui semestru urmând a fi evaluaţi în funţie de cât de bine a fost alcătuit şi de componenţa lui. Alte portofolii mai pot conţine diferite fişe cu texte sau cu exerciţii rezolvate în clasă şi care au fost verificate de colegi sau de mine, lucrări scrise parţiale etc.

În concluzie, toate aceste metode pot fi eficiente şi pot fi folosite în diferite scopuri şi pentru obiective diferite de către profesor. Profesorul trebuie însă să diversifice evaluarea şi să o centreze pe obiectivele

de la clasă. Sunt de părere că abordând metode de evaluare diversificate, elevii vor fi mai interesaţi şi rezultatele vor fi mai productive.